

КОМІТЕТ ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ

з питань цифрової трансформації

вул. М. Грушевського, 5, м. Київ, 01008, www.rada.gov.ua

В И С Н О В О К

до проєкту Закону про обіг товарів, пов'язаних зі знелісненням та/або деградацією лісів (реєстр. № 15352 від 25.06.2026)

Комітет Верховної Ради України з питань цифрової трансформації на своєму засіданні 1 вересня 2026 року (Протокол № 178) розглянув проєкт Закону про обіг товарів, пов'язаних зі знелісненням та/або деградацією лісів (реєстр. № 15352 від 25.06.2026), поданий народним депутатом України Бондаренком О. В. та іншими народними депутатами України.

Законопроект розроблено з метою протидії знелісненню та деградації лісів, встановлення правових та організаційних механізмів контролю ввезення на митну територію України, надання на ринку та вивезення за межі митної території України товарів, пов'язаних зі знелісненням та/або деградацією лісів, шляхом приведення законодавства України у відповідність до положень Регламенту (ЄС) 2023/1115 Європейського Парламенту та Ради від 31 травня 2023 року.

В межах предметів відання Комітету щодо запропонованих законодавчих змін зазначаємо наступне.

Міністерство цифрової трансформації України у своєму висновку до законопроекту висловило, зокрема, такі зауваження та пропозиції.

Законопроектом передбачено положення щодо функціонування єдиної державної системи електронного обліку деревини та системи обліку сільськогосподарських товарів у сфері знеліснення та/або деградації лісів.

Так, абзацом п'ятим та двадцятим частини першої статті 1 розділу I проєкту Закону визначено, що:

єдина державна система електронного обліку деревини – автоматизована інформаційно-комунікаційна система, що забезпечує збирання, внесення, обробку, зберігання, захист та надання доступу до інформації та даних щодо заготівлі, виготовлення, обігу (руху), купівлі-продажу, експорту, імпорту та інших господарських операцій з лісоматеріалами необробленими, деревиною паливною;

система обліку сільськогосподарських товарів у сфері знеліснення та/або деградації лісів – державна автоматизована інформаційна система контролю обігу товарів, пов'язаних зі знелісненням та/або деградацією лісів, щодо сільськогосподарських та інших товарів (окрім товарів з деревини), що є підсистемою (розділом) інформаційно-комунікаційної системи «Державний аграрний реєстр».

Слід звернути увагу, що статтею 1 Закону України «Про захист інформації в інформаційно-комунікаційних системах» (далі – Закон про ІКС) визначено що:

інформаційна (автоматизована) система – організаційно-технічна система, в якій реалізується технологія обробки інформації з використанням технічних і програмних засобів;

інформаційно-комунікаційна система – сукупність інформаційних та електронних комунікаційних систем, які у процесі обробки інформації діють як єдине ціле.

Частиною шостою статті 19 проекту Закону передбачено, що порядок функціонування системи обліку сільськогосподарських товарів у сфері знеліснення та/або деградації лісів, взаємодії такої підсистеми з іншими іноземними реєстрами, які функціонують у сфері обігу товарів, пов'язаних зі знелісненням та/або деградацією лісів щодо сільськогосподарських та інших товарів (окрім товарів з деревини), затверджується Кабінетом Міністрів України.

Таким чином, проєкт Закону необхідно доопрацювати, оскільки система обліку сільськогосподарських товарів у сфері знеліснення та/або деградації лісів має бути визначена, як інформаційно-комунікаційна система.

Крім того, згідно зі статтею 3 Закону про ІКС суб'єктами відносин, пов'язаних із захистом інформації в системах, є:

володільці інформації;

власники системи;

користувачі;

спеціально уповноважений центральний орган виконавчої влади з питань організації спеціального зв'язку та захисту інформації і підпорядковані йому регіональні органи.

На підставі укладеного договору або за дорученням власник системи може надати право розпоряджатися системою іншій фізичній або юридичній особі - розпоряднику системи.

З огляду на зазначене, проєкт Закону необхідно доопрацювати, визначивши суб'єктів єдиної державної системи електронного обліку деревин та системи обліку сільськогосподарських товарів у сфері знеліснення та/або деградації лісів, пов'язаних із захистом інформації в системі.

Абзацом третім підпункту 1 пункту 2 розділу VI проекту Закону пропонується статтю 28¹ Лісового кодексу України доповнити новим пунктом 3¹, який передбачатиме, що центральний орган виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері лісового господарства, зокрема, здійснює сертифікацію лісовпорядних організацій та сертифікацію інженерів-лісовпорядників, утворює Кваліфікаційну комісію та організовує ведення Державного реєстру лісовпорядних організацій та Державного реєстру сертифікованих інженерів-лісовпорядників.

При цьому, слід звернути увагу, що правові, організаційні і фінансові засади створення та функціонування публічних електронних реєстрів з метою захисту прав та інтересів фізичних та юридичних осіб під час створення, зберігання, оброблення та використання інформації у публічних електронних

реєстрах встановлює Закон України «Про публічні електронні реєстри» (далі – Закон про реєстри).

Відповідно до пункту 12 частини першої статті 2 Закону про реєстри публічний електронний реєстр (реєстр, кадастр, реєстр тощо) (далі – реєстр) – інформаційно-комунікаційна система, що забезпечує збирання, накопичення, захист, облік, відображення, оброблення реєстрових даних та надання реєстрової інформації.

Відповідно до частини третьої статті 4 Закону про реєстри виключно законом або іншим актом законодавства, згідно з яким створений реєстр, визначаються відомості, зазначені у частині другій статті 26 цього Закону про реєстри (крім випадків, визначених статтями 40 і 41 цього Закону).

Так, згідно із частиною другою статті 26 Закону про реєстри базовий реєстр створюється згідно із законом, в якому зазначаються:

- 1) повна та скорочена (за наявністю) назва реєстру;
- 2) призначення реєстру;
- 3) назва держателя реєстру;
- 4) назва та/або вимоги до адміністратора;
- 5) вимоги до публічних реєстраторів;
- 6) вимоги до створювачів;
- 7) об'єкт (об'єкти) реєстру, порядок його (їх) реєстрації та ідентифікації;
- 8) джерела інформації відповідного реєстру;
- 9) види реєстрових даних, метаданих та візуальних, підтверджуючих ці дані, образів (матеріалів фото- та відеофіксації, скан-копій тощо);
- 10) спосіб (процес) створення створювачем інформації про об'єкт реєстру, у тому числі з використанням прикладних програмних інтерфейсів реєстрів;
- 11) строки внесення до реєстру інформації про об'єкти реєстру;
- 12) види та матеріальні форми документів, що створюються під час ведення реєстру, та спосіб їх обліку у складі такого реєстру;
- 13) фінансові джерела створення програмно-технічних засобів реєстру та право власності на них;
- 14) вимоги до ведення та адміністрування реєстру;
- 15) вимоги до інтеграції з Системою електронної взаємодії;
- 16) вимоги до обробки та захисту персональних даних, інших реєстрових даних та інформації;
- 17) джерела фінансового забезпечення функціонування реєстру;
- 18) форми і порядок оприлюднення та отримання реєстрової інформації, права та обов'язки користувачів;
- 19) перелік послуг реєстру та розмір плати за їх надання;
- 20) вимоги до системи управління ризиками та інформування суб'єктів інформаційної взаємодії і правоволодільців про порушення цілісності реєстрової інформації, її несанкціонованої обробки;
- 21) порядок обов'язкового інформування правоволодільця про запити будь-яких осіб щодо інформації про нього та належні йому майно, майнові,

правові та інші спеціальні статуси, а також про збирання, оброблення, внесення такої інформації до відповідних реєстрів, її зміну та видалення;

22) дата початку функціонування реєстру.

З огляду на зазначене, проєкт Закону потребує доопрацювання в частині визначення Державного реєстру лісовпорядних організацій та Державного реєстру сертифікованих інженерів-лісовпорядників, а також визначення всіх норм відповідно до вимог частини другої статті 26 Закону про реєстри.

Крім того, у запропонованому проєкті Закону спостерігається застосування терміну «реєстри».

Водночас, Законом про реєстри визначено поняття «публічний електронний реєстр», у зв'язку з чим, пропонуємо переглянути проєкт Закону та з метою однозначного розуміння та трактування його положень використовувати єдину термінологію, а саме «публічний електронний реєстр» у всіх відмінках.

Відповідно до частини другої статті 1 Закону України «Про доступ до публічної інформації» публічна інформація є відкритою, крім випадків, встановлених законом.

Згідно з частиною другою статті 6 Закону України «Про доступ до публічної інформації» обмеження доступу до інформації здійснюється відповідно до закону при дотриманні сукупності таких вимог:

1) виключно в інтересах національної безпеки, територіальної цілісності або громадського порядку з метою запобігання заворушенням чи кримінальним правопорушенням, для охорони здоров'я населення, для захисту репутації або прав інших людей, для запобігання розголошенню інформації, одержаної конфіденційно, або для підтримання авторитету і неупередженості правосуддя;

2) розголошення інформації може завдати істотної шкоди цим інтересам;

3) шкода від оприлюднення такої інформації переважає суспільний інтерес в її отриманні.

Відповідно до пункту 1 частини першої статті 5 Закону України «Про доступ до публічної інформації» доступ до інформації забезпечується шляхом систематичного та оперативного оприлюднення інформації, зокрема на офіційних веб-сайтах в мережі Інтернет та на єдиному державному веб-порталі відкритих даних.

Згідно з частиною першою статті 10¹ Закону України «Про доступ до публічної інформації» публічна інформація у формі відкритих даних – це публічна інформація у форматі, що дозволяє її автоматизоване оброблення електронними засобами, вільний та безоплатний доступ до неї, а також її подальше використання.

Розпорядники інформації зобов'язані надавати публічну інформацію у формі відкритих даних на запит, оприлюднювати і регулярно оновлювати її на єдиному державному веб-порталі відкритих даних та на своїх веб-сайтах.

Згідно з абзацами третім та четвертим пункту 3 Положення про набори даних, які підлягають оприлюдненню у формі відкритих даних, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 21 жовтня 2015 р. № 835 (далі – Положення), перетворення (зокрема, вивантаження з баз даних та в разі потреби

знеособлення) публічної інформації у публічну інформацію у формі відкритих даних є обов'язковим.

Розпорядники інформації зобов'язані оприлюднювати у формі відкритих даних усю публічну інформацію у формі відкритих даних, яка перебуває в їх володінні та стосується конкретного набору даних.

Як зазначалось вище, проектом Закону передбачається створення та функціонування єдиної державної системи електронного обліку деревини, а також системи обліку сільськогосподарських товарів у сфері знеліснення та/або деградації лісів, які забезпечуватимуть накопичення, обробку та зберігання значних обсягів структурованої інформації. Крім того, проектом Закону пропонується доповнити Лісовий кодекс України положеннями щодо Державного реєстру сертифікованих лісовпорядних організацій та Державного реєстру сертифікованих інженерів-лісовпорядників.

З метою забезпечення прозорості, повторного використання публічної інформації та виконання вимог законодавства у сфері доступу до публічної інформації пропонується передбачити в проекті Закону, що публічна інформація, яка міститься в єдиній державній системі електронного обліку деревини, системі обліку сільськогосподарських товарів у сфері знеліснення та/або деградації лісів, а також у Державному реєстрі сертифікованих лісовпорядних організацій і Державному реєстрі сертифікованих інженерів-лісовпорядників (крім інформації з обмеженим доступом), оприлюднюється на офіційному вебсайті відповідного розпорядника інформації та у формі відкритих даних на Єдиному державному веб-порталі відкритих даних.

Відповідно до пунктів 27, 59 частини першої статті 1 Закону України «Про електронну ідентифікацію та електронні довірчі послуги» кваліфікований електронний підпис - удосконалений електронний підпис, що створюється з використанням засобу кваліфікованого електронного підпису і базується на кваліфікованому сертифікаті електронного підпису;

удосконалений електронний підпис, що базується на кваліфікованому сертифікаті електронного підпису, - удосконалений електронний підпис, що створюється з використанням кваліфікованого сертифіката електронного підпису, виданого кваліфікованим надавачем електронних довірчих послуг та не містить відомостей про те, що особистий ключ зберігається в засобі кваліфікованого електронного підпису.

Відповідно до абзацу першого частини другої статті 17 Закону України «Про електронну ідентифікацію та електронні довірчі послуги» органи державної влади, органи влади Автономної Республіки Крим, органи місцевого самоврядування, інші юридичні особи публічного права та їх посадові особи використовують кваліфіковані електронні підписи та печатки, а також електронні підписи та печатки, які базуються на кваліфікованих сертифікатах відкритих ключів.

У зв'язку з викладеним пропонується абзац тридцятий підпункту 2 пункту 2 розділу VI проекту Закону, який вносить зміни до частини дванадцятої статті 3 Закону України «Про особливості державного регулювання діяльності суб'єктів

підприємницької діяльності, пов'язаної з реалізацією та експортом лісоматеріалів», викласти в такій редакції:

«Центральний орган виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері лісового господарства, забезпечує ведення та розміщення на своєму офіційному вебсайті електронного переліку виданих сертифікатів про походження деревини та виробів з деревини а також внесення виданих сертифікатів до єдиного державного інформаційного вебпорталу «Єдине вікно для міжнародної торгівлі» у формі електронних документів, на які накладено кваліфікований електронний підпис посадової особи, відповідно до вимог Закону України «Про електронну ідентифікацію та електронні довірчі послуги», в день видачі таких сертифікатів».

Народні депутати України – члени Комітету при обговоренні законопроекту зазначили, що він покликаний забезпечити створення правового та економічного механізму запобігання знелісненню, зменшення деградації лісів та забезпечити створення в Україні системи регулювання обігу товарів, пов'язаних зі знелісненням та/або деградацією лісів, сумісної з вимогами Європейського Союзу, що сприятиме просуванню продукції українського виробництва на зовнішніх ринках як такої, що виготовлена з дотриманням вимог протидії знеліснення та деградації лісів.

Зважаючи на вищезазначені зауваження та пропозиції законопроект потребує відповідного доопрацювання.

Враховуючи зазначене, за результатами обговорення Комітет ухвалив:

1. Рекомендувати Комітету Верховної Ради України з питань екологічної політики та природокористування врахувати висловлені зауваження та пропозиції під час підготовки та розгляду проекту Закону про обіг товарів, пов'язаних зі знелісненням та/або деградацією лісів (реєстр. № 15352 від 25.06.2026), поданого народним депутатом України Бондаренком О. В. та іншими народними депутатами України.

2. Направити Висновок про розгляд зазначеного законопроекту до Комітету Верховної Ради України з питань екологічної політики та природокористування.

Голова Комітету

М. КРЯЧКО